

ת"פ 16720/05/12 - מס ערך מוסף - משרד אזורי בת-ים נגד נ, בניליין (1996) בע"מ, בנימין סינאי

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 16720-05-12 מס ערך מוסף - משרד אזורי בת-ים נ' בניליין
(1996) בע"מ ואח' ת"פ 10899-04-13 מדינת ישראל רשות
המיסים נ' בניליין (1996) בע"מ ואח'

09 פברואר 2016

לפני כבוד השופטת שירלי דקל נה
המאשימה
מס ערך מוסף - משרד אזורי בת-ים

נגד
הנאשמים
1. בניליין (1996) בע"מ
2. בנימין סינאי

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד תמר הלברטל ועו"ד אסתר דויט

ב"כ נאשם 2 עו"ד אבי גורן

נאשם 2 נוכח, בשמו ובשם נאשמת 1

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

כתבי האישום

1. נאשמת 1 הינה חברה פרטית המפעילה חנויות למכירת בגדים, ונאשם 2 הוא מנהלה הפעיל.

הנאשמים הורשעו, בהתאם להודאתם, בעבירות שיוחסו להם בשני כתבי האישום כדלקמן -

ת"פ 16720-05-12 - 17 עבירות של אי הגשת דו"חות במועד לפי סעיף 117 (א)(6) ביחד עם סעיף 67 לחוק מס

עמוד 1

ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "**חוק המע"מ**"), וביחד עם תקנה 20 לתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו - 1976.

לפי עובדות כתב האישום, הנאשמים לא הגישו במועד 10 דו"חות תקופתיים לחודשים מאי 2010 ועד אוגוסט 2011, אלא באיחור כמפורט בכתב האישום. כמו כן, הנאשמים לא הגישו 7 דו"חות תקופתיים לחודשים ספטמבר 2011, ונובמבר 2011 עד אפריל 2012, ולא שילמו את המס המגיע מהם.

ת"פ 10899-04-13 - שתי עבירות של אי הגשת דו"ח במועד, לפי סעיפים 216(4) ו-117 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת מס הכנסה**"), ובנוסף, נאשם 2 הורשע גם בשתי עבירות של אחריות מנהלים לפי סעיף 224א' לפקודת מס הכנסה.

לפי עובדות כתב האישום, הנאשמים לא הגישו במועד, ללא סיבה מספקת, דו"חות על הכנסותיה של נאשמת 1 לשנות המס 2010 ו-2011. מחזור העסקאות של נאשמת 1 בשנת 2010 עמד על סך של 6,759,514 ₪, ובשנת 2011 על סך של 5,019,497 ש"ח.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

2. ב"כ המאשימה טענה לעניין עבירות המע"מ כי ריבוי העבירות מעיד על כך שאין מדובר במעידה חד פעמית אלא בהתנהלות עבריינית מצד הנאשמים, אשר ביצעו את העבירות באופן רציף ושיטתי.

ב"כ המאשימה טענה כי כל אירוע של אי הגשת דו"ח מהווה אירוע בפני עצמו, כל עבירה עומדת בפני עצמה, וכי אין בדמיון הפעולות כדי להפכם למקשה אחת. הנאשמים היו מודעים לחובתם והוזהרו מספר פעמים בטרם הוגש כתב האישום נגדם, אך הם לא השכילו לנצל את ההזדמנויות שקיבלו מרשויות המע"מ להימנע מרישום פלילי על ידי הסרת המחדלים, ולא הפנימו את חומרת העבירות שביצעו. כמו כן, לנאשם 2 עבר פלילי בעבירות של אי הגשת דו"חות מע"מ במועד.

ב"כ המאשימה טענה כי על פי מדיניות הענישה הראויה מצווים בתי המשפט לגזור עונשי מאסר בפועל על מי שמתחמק מביצוע חובותיו כלפי רשויות המס. ב"כ המאשימה טענה כי נסיבות המקרה מלמדות על כך שנאשם 2 נהג לגבות את המס מלקוחותיו באופן שוטף, ולפיכך, לא היה אמור להיות כל קושי להעביר את תשלומי המס. אי העברת תשלומי המע"מ, השארתם בידי הנאשמים בניגוד לחוק, הם שיוצרים את הנסיבות לחומרה. לטענת ב"כ המאשימה, סך הנזק שגרמו הנאשמים עמד על סך של 122,992 ₪, הנובע בין היתר מריביות, כשחוב המס המקורי עמד על 99,473 ₪.

במהלך ההליכים המשפטיים, פקיד השומה הגיע למספר הסדרים עם הנאשמים לפירעון חובם - לפי ההסדר מחודש דצמבר 2014, היה על הנאשמים לשלם סכום של 89,473 ₪ ב-7 תשלומים, אך הנאשמים לא עמדו בהסדר ושילמו שני תשלומים בלבד על חשבון חובם. הסדר נוסף הינו מחודש ינואר 2016, לפיו על הנאשמים לשלם כ-31,000 ₪ ב-7 תשלומים.

ב"כ המאשימה טענה כי היות שמדובר בעבירות כלכליות, שהנאשמים ניסו להפיק רווח כספי, חשוב להטיל עליהם, לצד עונש המאסר, קנס משמעותי ומכביד, למען יידע העבריין שאינו יוצא נשכר, וכך הנאשמים יפסידו את הרווח המדומה

מביצוע העבירות.

ב"כ המאשימה טענה כי הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות הינם המידע על הפעילות העסקית במשק והקופה הציבורית, ערך השוויון בנטל המס המוטל על כלל העוסקים במשק, ומימון המשק בכל התחומים.

ב"כ המאשימה טענה כי מתחם הענישה ההולם לכל עבירה של אי הגשת דו"ח מע"מ במועד נע בין 4 ל-8 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי שנע בין חודשיים ל-8 חודשים למשך שלוש שנים, וקנס שנע בין 1,000 ל-29,300 ₪.

ב"כ המאשימה טענה כי בנסיבות העניין, לאור הנזק שנגרם לקופת המדינה שהינו בשיעור גבוה, עברו הפלילי של נאשם 2, וריבוי העבירות, יש להחמיר עם הנאשמים, ולהטיל על נאשמת 1 קנס מרתיע שינוע בין 10,200 ₪ ל-29,300 ₪, ועל נאשם 2 מאסר בפועל למשך 6 חודשים, מאסר על תנאי של 4 חודשים למשך 3 שנים, וקנס שינוע בין 10,200 ₪ ל-29,300 ₪.

ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה לגבי עבירות מס הכנסה בתיק שצורף, כי מאחר שלא הוסרו המחדלים בתיק, מידת הפגיעה בערכים המוגנים המפורטים לעיל הינה רבה. מחזורי הפעילות של נאשמת 1 היו גבוהים, שכן המחזור לשנת 2010 עמד על סך של כ-6,700,000 ₪, ובשנת 2011 עמד על סך של כ-5,000,000 ש"ח. ב"כ המאשימה טענה כי להסרת המחדלים משקל רב לעניין הענישה, וכאשר המחדלים נותרו בעינם, מדיניות הענישה הינה להטלת מאסר בפועל מאחורי סוגר ובריא, ואף נקבע כי אין להתחשב בנסיבות כלכליות או בריאותיות קשות של נאשם תוך העדפת שיקולי גמול והרתעה על פניהם, והפנתה לפסיקה.

ב"כ המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם ביחס לעבירה של אי הגשת דו"ח במועד לשלטונות מס הכנסה הינו קנס כספי סמלי בלבד על נאשמת 1, שאינה פעילה עוד מאז שנת 2013, ועל נאשם 2 עונש מאסר שינוע בין 4 ל-8 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי שינוע בין חודשיים ל-8 חודשים וכן, קנס שנע בין 8,500 ש"ח ל-29,200 ש"ח והתחייבות כספית.

ב"כ המאשימה עתרה להשית על נאשם 2, לגבי כלל עבירות מס ההכנסה, עונש שבין 6 ל-12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס, וזאת במצטבר לעונש המאסר בפועל שיוטל על נאשם 2 בגין עבירות המע"מ.

3. ב"כ נאשם 2 טען כי הקנס המנהלי המוטל בגין כל דו"ח שאינו מוגש במועד בפעם הראשונה הוא 300 ש"ח, ובפעם השנייה 600 ש"ח. ברירת המחדל בעבירות אלו היא הטלת קנסות מנהליים ולא הליכים פליליים, ולו הפרטה הייתה מצויה בכיסו של נאשם 2, לא היה נפתח נגדו הליך פלילי.

ב"כ נאשם 2 טען כי הדחיות הרבות שהיו בתיק זה, מבטאות ניסיון אמיתי מצד הנאשמים לפרוע את החוב ולהסיר את מחדליהם. נאשם 2 שילם על חשבון החוב מספר תשלומים, ולא יכול היה לעמוד בהסדר התשלומים, ועל כן, פקיד השומה בא לקראתו בהסדר נוסף, כשכל היתרה לתשלום על פי ההסדר מסתכמת בסכום של 31,000 ₪.

לעניין עבירות מס הכנסה, ב"כ נאשם 2 טען כי יש ליתן משקל רב למצבו הקשה של נאשם 2, הרלוונטי גם לתקופה בה בוצעו עבירות מס הכנסה. ב"כ נאשם 2 טען כי היו ניסיונות כנים מצד נאשם 2 להגיש את הדוחות, ולכן אין לשפוט אותו לחומרה. שני דו"חות נאשמת 1 למס הכנסה הוגשו במהלך הדיונים, כשהם מבוקרים, אך כוללים הסתייגויות של רואה

החשבון.

ב"כ נאשם 2 טען כי העבירות בוצעו על רקע קריסה כלכלית, והאינטרס החברתי הינו לשיקום נאשם 2, בניסיון להחזירו למעגל העבודה ולקיום חיים תקינים.

ב"כ נאשם 2 טען כי נאשם 2 הוא אדם מוכה גורל, אשר במשך שלושה עשורים היה איש עסקים מצליח ומשלם מיסים, ובשנים האחרונות הינו סובל ממחלה כרונית קשה, ואף ביצע מספר ניסיונות אובדניים. בתו של נאשם 2 עזבה את הארץ, הצטרפה לכת מיסיונרית בארה"ב, חיה שם במשך 6 שנים, ולמרות מחלתו של נאשם 2, ובאחרון כוחותיו, הוא החזירה לארץ בסיוע עמותת "יד לאחים", והיום בתו ונכדתו סמוכות על שולחנו. ב"כ נאשם 2 טען כי גם בת הזוג של נאשם 2 נמצאת במצב רפואי ופסיכיאטרי בעייתי.

ב"כ נאשם 2 טען כי לאור הנסיבות המיוחדות של נאשם 2, על בית המשפט להפעיל את סמכותו בהתאם לסעיף 40ד' לחוק העונשין, התשל"ס-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), ולחרוג ממתחם הענישה לקולא, לרבות לגבי גובה הקנס, שכן, קיימות נסיבות המצביעות על פוטנציאל לשיקומו.

ב"כ נאשם 2 טען כי נאשם 2 ממשיך לעבוד בשארית כוחותיו, אם כי בהיקפים קטנים, ועובדה זו מלמדת על רצונו להשתקם ולהיות יעיל, ולא להוות נטל על החברה.

ב"כ נאשם 2 ביקש את התחשבות בית המשפט, לאור הנסיבות המיוחדות של נאשם 2, ובייחוד לאור העובדה שנאשמת 1 אינה פעילה מחודש יוני 2012, ועתר להסתפק במאסר מותנה בלבד, ובקנס סמלי שיחולק לשיעורים רבים.

נאשם 2 טען כי במשך 35 שנים עבד כעצמאי, לא מעל בכספי המדינה ולא פגע בשום אדם. בחמש השנים האחרונות, הוא חלה, מאז הוא חווה השפלה יום יומית בגלל מצבו, ואינו יכול לתפקד כאב או בעל. נאשם 2 טען כי הפסיד כ- 7-8 מיליון ש"ח, היה בעבר אחד מהמובילים בענף הטקסטיל, ואם היה לו את הכסף הנדרש לתשלום החוב, לא היה עומד לדין, אלא משלם את חובו.

נאשם 2 טען כי גם במהלך השנה האחרונה מצבו הכלכלי והאישי לא השתפר, הוא עבר פעמיים דירה, ואשתו עוברת טיפולים רפואיים, ובכל זאת, בכוונתו לעשות כל מאמץ כדי לעמוד בהסדר התשלומים.

דין והכרעה

4. המדובר באי הגשה במועד של 17 דו"חות מע"מ ו-2 דו"חות שנתיים למס הכנסה.

לשם קביעת עונשם של הנאשמים, על בית המשפט להתחשב בעקרון המנחה בענישה, שהינו עקרון ההלימה, כלומר, קיום יחס הולם בין חומרת העבירות בנסיבותיהן ומידת אשם של הנאשמים, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליהם.

בפסיקה נקבע כי כל אירוע של אי הגשת דו"ח הינו אירוע העומד בפני עצמו ומתבצע בזמן נתון, ואין בדמיון בין הפעולות

המתבצעות בעת הגשת כל דו"ח ודו"ח במועדו, בכדי לגרום לפעולות נפרדות אלו להפוך לכדי מקשה אחת - רע"פ 5953/08 **עתאמלה נ' מדינת ישראל** (22.10.08).

כמו כן, נקבע כי יש להבחין בין עבירות מע"מ לבין עבירות מס הכנסה, הן לעניין הערך החברתי המוגן והן לעניין העונש. נקבע כי יש להתייחס בגזר הדין לעבירה הספציפית שנעברה, מתוך מכלול העבירות בחוק המע"מ ובפקודת מס הכנסה, ולקבוע מתחם עונש הולם לגבי כל עבירה.

כמו כן, יש לקבוע בגזר הדין האם יש להטיל עונש כולל או עונש נפרד, לכל אחד מסוגי העבירות הללו, ואם העונש הוא נפרד, כי אז יש להחליט, האם יהיה חופף או מצטבר.

במקרה זה, מאחר שהעבירות על חוק המע"מ והעבירות על פקודת מס הכנסה, עניינן אי הגשת דו"חות במועד, ומאחר שהדו"חות לא הוגשו במהלך אותה תקופה, מן הראוי לקבוע עונש הולם לכל אחת מהעבירות ולהטיל על הנאשמים עונש כולל לכלל העבירות.

5. בקביעת מתחם העונש ההולם את העבירות בהתאם לעקרון ההלימה יש להתחשב בשלושה פרמטרים - האחד, הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, השני, מדיניות הענישה הנהוגה, והשלישי, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

באופן כללי, עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה, נוכח פגיעתן הישירה בקופה הציבורית ופגיעתן העקיפה בכיסו של האזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס, ראה - רע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל** (20.2.13).

הערך המוגן בעבירות מס בכלל הוא השיטה הפיסקלית שהחברה אימצה כחלק מהמדיניות הכלכלית והחברתית שלה, לרבות שיטת המיסוי, במטרה להבטיח חלוקת נטל שוויונית וצודקת:

"המס נתפס כנטל המוטל על הציבור כולו, שכל אחד מהיחידים המרכיבים אותו - צריך לשאת בחלקו היחסי הצודק. עבריון מס - כך רואה אותו הציבור לפי ההנחה של קובעי מדיניות הענישה - מנסה להשתמש מחלקו בנטל ועל ידי כך להטילו על שכמ היחידים האחרים, שאצלם הציות לחוקי מס, מרצונם או מתוך כורח, הוא נורמה מקובלת" (גיורא עמיר, עבירות מס, עמ' 111, מהדורה שישית, 2014).

"מערכת המס מיועדת לאפשר לממשלה לפעול לקיום צרכי הביטחון, החינוך, הבריאות, הרווחה ועוד, ולקדם ערכים חברתיים ראויים. זהו הערך המוגן בעבירות המס"

ע"פ (מחוזי-ת"א) 71687/02 **יצחק עייני ואח' נ' מדינת ישראל** (1.4.04).

6. המחדל של אי הגשת דו"ח תקופתי למע"מ במועד, מונע מרשויות מע"מ לקבל את המידע הדרוש על הפעילות העסקית ולגבות מס אמת. כמו כן, אי הגשת דו"ח תקופתי משמעותו שמירת הכספים שנגבו מהלקוחות והמגיעים

לרשויות מע"מ בידו של העוסק ושימוש בהם.

ד"ר אהרון נמדר, בספרו דיני מיסים, תל אביב, תשנ"ד, פסקה 2307, עמ' 487, מתייחס לערך החברתי המוגן שנפגע במקרים מעין אלו, כדלקמן:

"הדו"חות המוגשים למנהל על ידי החייב מהווים אמצעי חשוב באכיפת המס ובגביית מס אמת, ובמיוחד הדו"ח התקופתי אשר על פיו יש גם לשלם את המס. מכאן החשיבות שהמחוקק מייחס להגשת הדו"חות במועד שנקבע בחוק, וזו הסיבה להטלת קנס על אי קיום מצווה זו. בהתאם לכך סעיף 117(א)(6) קובע סנקציה פלילית על אי הגשת דו"ח במועד שנקבע בחוק או בתקנות, לרבות דו"ח שיש להגישו על פי דרישת המנהל".

ברע"פ 1875/98 אורן בנגב - מתכות בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(4) 529, 535, בית המשפט העליון דן בעבירות על סעיף 117(א)(4) וסעיף 117(א)(6) לחוק המע"מ, וקבע -

"עבירות אלה נועדו למנוע פגיעה בקופה הציבורית. אי-הגשת דוחות במועד משמעותה שימוש פרטי בכספי הציבור. אי-רישום במועד משמעותו אי-תשלום מס וכן ניכוי שלא כדין של מס תשומות על חשבון הציבור. אי-דיווח במועד ואי-רישום במועד הם גם אמצעים להשתמטות ממס. לאור כל זאת בולט האופי השלילי שבהתנהגות שמהווה את העבירות. העונש בצדן - שנת מאסר - אינו קל כלל ועיקר, ויש בו כדי להשליך על אפיון כעבירות של מחשבה פלילית".

בצד אלמנט החומרה, כפי שציין בית המשפט העליון באותו פסק דין, העבירה על סעיף 117(א)(6) לחוק המע"מ נקבעה כעבירה מינהלית לפי חוק העבירות המינהליות, תשמ"ו-1985, ומתוך מדרג עבירות מע"מ, העונש המרבי בגין העבירה של אי הגשת דו"ח במועד הוא הנמוך ביותר, שנת מאסר.

מידת הפגיעה באינטרסים החברתיים המוגנים במקרה דנן הינה משמעותית, שכן, המחדלים לא הוסרו במלואם, ושבעה דו"חות מע"מ לא הוגשו כלל. בנוסף, יודגש כי במהלך ההליכים המשפטיים שילמו הנאשמים סכומים שונים על חשבון חובם, ונכון להיום פקיד השומה מוכן להסתפק בסכום של 31,000 ₪ לשם סילוק החוב.

7. בדומה לעבירות של אי הגשת דו"חות תקופתיים למע"מ במועד, גם בעבירות של אי הגשת דו"חות במועד לשלטונות מס הכנסה, הערך החברתי שנפגע הוא בקיומה של גביית מס תקינה המושתתת על דיווח מסודר ובמועד של הנישומים. הדיווח מהווה אמצעי חשוב לצורך יעילות מערכת הגביה, גביית מס אמת ומניעת הפסד לאוצר המדינה, ושמירה על עקרון השוויון שבין הנישומים - עמ"ה (מחוזי-חי') 501/04 מפעלי מתכת קדמאני בע"מ נ' פקיד שומה עכו (1.8.07).

מדובר בעבירות שכיחות, שפגיעתן בכלכלת המדינה רבה. לאור מהות העבירות, העובדה כי מדובר במחדל שחזר על

עצמו במשך שנתיים, והמחדלים לא הוסרו, שכן הוגשו באיחור דו"חות הכוללים הסתייגויות, מידת הפגיעה בערך החברתי הינה משמעותית, אולם, בדומה לעבירות לפי חוק המע"מ בהן עסקינן, אין מדובר בעבירות מהחמורות שבעבירות הכלכליות, וגם ביחס אליהן ניתן היה לבקש להמיר את כתב האישום בקנס מנהלי היה והדו"חות היו מוגשים.

8. הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות - הנאשמים הורשעו בביצוע 17 עבירות של אי הגשת דו"חות מע"מ במועד, 10 דו"חות הוגשו באיחור של כחודשיים - שלושה ועוד טרם הגשת כתב האישום, וגם המס בגינם שולם באיחור, כאשר סכומי המס נעו בין 2,694 ₪ ל-53,653 ₪ לכל אחד מהדו"חות.

7 דו"חות תקופתיים למע"מ לא הוגשו גם לאחר הגשת כתב האישום. התקופה בה הנאשמים לא הגישו את הדו"חות התקופתיים במועד נפרשה על פני תקופה של כשנתיים.

הנזק שהיה צפוי להיגרם מאי הגשת דו"חות הוא אי התשלום והעדר מידע של רשויות המס, כמוסבר לעיל. הנזק שנגרם מביצוע העבירה בפועל הינו נזק לקופת המדינה באי תשלום המע"מ, והחוב בחלקו שריר וקיים. נכון להיום, על פי ההסדר בין הנאשמים לפקיד השומה, על הנאשמים לשלם סכום של 31,000 ₪ לסילוק חובם ב-7 תשלומים, שני תשלומים שולמו על חשבון החוב, ונותרו לתשלום עוד 5 תשלומים.

הנאשמים הורשעו גם בביצוע 2 עבירות של אי הגשת דו"חות שנתיים לשלטונות מס הכנסה וגם מחדלים אלו לא הוסרו, שכן הדו"חות שהוגשו באיחור ניכר הינם בלתי מבוקרים. באותן שנים המחזורים הכספיים של נאשמת 1 היו בסכומים גבוהים. הסיבה שהביאה את הנאשמים לבצע את העבירות על חוק המע"מ ומס הכנסה היא קריסה כלכלית שהביאה גם להפסקת פעילותה של נאשמת 1 וקריסה בריאותית ונפשית של נאשם 2.

9. מבחינת מדיניות הענישה הנוגת, עולה כי המגמה הרווחת בפסיקה היא הטלת מאסר בפועל או בדרך של עבודות שרות, וכן ענישה נלווית של סנקציות כספיות (ראו לדוגמא - רע"פ 10008/05 **עבדל חאלק אבו סאלח נ' מדינת ישראל** (15.1.06); רע"פ 2236/07 **מוחמד ג'בארין נ' מדינת ישראל** (15.7.07); רע"פ 5953/08 **עתאמלה נ' מדינת ישראל** (22.10.08); רע"פ 3873/07 **בושנאק נ' מדינת ישראל** (17.10.07)).

10. לאור כל האמור לעיל, אני סבורה כי מתחמי הענישה ההולמים את העבירות בנסיבותיהן הינם, כדלקמן:

לגבי כל עבירה של אי הגשת דו"ח במועד לשלטונות מע"מ, בנסיבות בהן הוסר המחדל - נע בין מאסר על תנאי בלבד לבין חודש מאסר בפועל, שיכול וירוצה בעבודות שרות, וקנס שנע בין 1,000 ₪ ל-5,000 ₪.

לגבי כל עבירה של אי הגשת דו"ח במועד לשלטונות מע"מ, בנסיבות בהן לא הוסר המחדל - נע בין חודש ל-3 חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שרות, מאסר על תנאי, וקנס שנע בין 1,000 ₪ ל-10,000 ₪.

מתחם הענישה ההולם לגבי כל עבירה של אי הגשת דו"ח במועד לשלטונות מס הכנסה נע בין חודש ל-3 חודשי מאסר, שיכול שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי, וקנס שנע בין 1,000 ₪ ל-3,000 ₪.

סטייה ממתחם העונש ההולם

11. בשים לב לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, הכוללות את הודאתם של הנאשמים, החיסכון בזמן השיפוט, מאמצי נאשם 2 לתשלום חובותיו ולתיקון הנזק שגרם, וגובה החובות שנותר, מן הראוי היה להטיל על נאשם 2 עונש הנמצא ברף הנמוך של מתחם הענישה, שיכלול מאסר שירוצה בעבודות שירות למשך מספר חודשים, כפי שעתרה בהגנותה ב"כ המאשימה מטעם שלטונות מע"מ, וכן ענישה נלווית של מאסר על תנאי וקנס.

נאשם 2 נשלח לראיון התאמה בפני הממונה על עבודות השירות בשב"ס, אולם, הממונה על עבודות השירות בשב"ס קבע כי הוא אינו כשיר לביצוע עבודות שירות בשל מצבו, ולמרות הדחיות הרבות בתיק זה, נאשם 2 לא הצליח לשנות את קביעתו של הממונה.

בהעדר חריגה ממתחם העונש ההולם, העונש שיש להשית על נאשם 2 עומד על מספר חודשי מאסר בפועל, הנמצא בגבול התחתון של מתחם העונש.

לדעתי, בנסיבותיו האישיות המיוחדות של נאשם 2, ובנסיבות המקרה דנן, זוהי אינה התוצאה ההולמת והצודקת.

לפי סעיף 40 ד' (א) לחוק העונשין, אין בית המשפט רשאי לחרוג לקולא ממתחם זה אלא לטובת "שיקום", מקום בו מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם".

בעניינינו, העבירות בוצעו על רקע הסתבכות כלכלית ולא על רקע עברייני. נסיבותיו האישיות של נאשם 2 הן קשות וחרירות ביותר, באופן שבית המשפט אינו יכול לאטום את ליבו אליהן.

נאשם 2 מאובחן כסובל מהפרעת הסתגלות עם סימפטומים חרדתיים ודיכאוניים, כשהמצב הכלכלי הקשה החמיר את מצבו. כמו כן, גם אשתו של נאשם 1 סובלת מבעיות פסיכיאטריות.

בנוסף, נאשם 2 סובל מתסמונת אדיסון, שהיא מחלה כרונית חשוכת מרפא, המשפיעה באופן ניכר על תפקודו בכל תחומי חייו (ראה תעודה רפואית - טל/2). מצב רפואי זה אינו סטאטי, אלא יודע עליות וירידות. היו לא מעט דיונים בהם נאשם 2 הופיע כשהוא רועד בכל גופו ונראה כשבר כלי, והיו דיונים בהם נראה שמצבו השתפר.

על אף מצבו הנפשי והפיזי המתואר, ניכר כי נאשם 2 עושה מאמצים כבירים כדי לעבוד ולהמשיך לפרנס את בני משפחתו התלויים בו, מתמודד עם קשיים אישיים, כלכליים ומשפחתיים, ומשתדל להסדיר את חובותיו לרשויות המס, אף כי לא תמיד בהצלחה מלאה.

נאשם 2 הודה בהזדמנות הראשונה, וחסך זמן שיפוטי יקר, ואין לי ספק כי אם הפרטה הייתה מצויה בידו, או אם הייתה לו יכולת כלכלית, הוא היה מסלק את חובותיו זה מכבר, ולא ממשיך בהליכים המשפטיים, הגורמים לו לחרדה רבה. כאמור, יכולתי להתרשם במהלך המשפט באופן בלתי אמצעי במצבו הרפואי המורכב של נאשם 2, וכי הוא לא ניסה

לקבל את רחמי בית המשפט ממניעים נסתרים. אני סבורה כי גם שלטונות המס ערים למצבו המיוחד של נאשם 2, ואין ספק שהלכו לקראתו פעמים רבות.

אני ערה לכך שלנאשם 2 עבר פלילי, כמפורט ב-טל/1, אך מדובר בעבר פלילי שאינו מכביד, ובעבירות שאין ממין העניין, והעבירה של אי הגשת דו"ח עליה עמד לדין בשנת 2000 התיישנה.

שליחת נאשם 2 במצבו המתואר לבית הסוהר, ובפעם הראשונה בחייו, עלולה לפגוע בבריאותו, בכבודו כאדם, ולגרום לו ולמשפחתו לנזק בל יסוער. בנסיבות חריגות אלו, אני סבורה כי ראוי שבית המשפט לא ימצה את הדין עם נאשם 2, יפעיל את מידת הרחמים ויחרוג לקולא ממתחם העונש (ראו לעניין זה את דברי בית המשפט בע"פ 5669/14 **אורי לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל** פסקה 192 ואילך (29.12.15)).

באיזון בין כלל השיקולים והנסיבות שפורטו לעיל, החלטתי לגזור את דינו של נאשם 2 באופן החורג לקולא ממתחם הענישה, ולהטיל עליו מאסר על תנאי, שיהווה הרתעה משמעותית עבורו, וכן קנס והתחייבות כספית.

לא ניתן להימנע מהטלת קנס, שכן לפי מדיניות הפסיקה יש להטיל קנס מכביד ומשמעותי, אולם, ובהתאם לסעיף 40ח' לחוק העונשין, בקביעת גובה הקנס יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של נאשם 2 ובכך שעליו לעמוד בתשלומים עליהם התחייב לפקיד השומה על פי ההסדר.

סוף דבר

12. לאור כלל הנסיבות האמורות לעיל, אני גוזרת על הנאשמים את העונשים הבאים:

על נאשמת 1 - קנס בסך 2,000 ₪ לתשלום עד 1.9.16.

על נאשם 2 -

א. 6 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של 3 שנים, והתנאי הוא שנאשם 2 לא יעבור בתקופה זו כל עבירה מן העבירות בהן הורשע.

ב. קנס בסך של 10,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.4.16 ובכל 1 לחודש שלאחריו.

לא ישולם תשלום מתשלומי הקנס במועדו או במלואו, יעמוד מלוא הקנס או יתרתו לפירעון מיד.

ג. נאשם 2 יחתום על התחייבות בסך של 10,000 ₪ שלא יעבור בתוך שנתיים מהיום עבירה מן העבירות בהן הורשע. לא תחתם ההתחייבות בתוך 7 ימים, יאסר למשך 10 ימים.

הנאשמים יפנו למזכירות בית המשפט לקבלת שוברים לתשלום הקנס ולצורך החתימה על התחייבות.

זכות ערעור לבית המשפט מחוזי מרכז - לוד תוך 45 ימים מהיום.

ניתן והודע היום ל' שבט תשע"ו, 09/02/2016 במעמד הנוכחים.

שירלי דקל נוה , שופטת

הוקלד על ידי בתאל קשרי